

O'ZBEKISTONDA TALABA YOSHLARNING INTELLEKTUAL SALOHIYATINI RIVOJLANTIRISH, RAG'BATLANTIRISH VA MA'NAVIY-MA'RIFIY ISHLARNING TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI

Qodirova Mamlakat, Mo'minovna

Qarshi davlat universiteti O'zbekiston tarixi kafedrası

tarix fanlari nomzodi, dotsent

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8049875>

Maqola muhandislik grafikasining turlari, uslublari va muhandislik grafikasi yaratishdagi Mazkur maqolada bugungi globallashuv davrida yoshlarni noan'anaviy usullar bilan kreativ fikrlash va tahlil qilishga o'rgatish, ularni ilm-fan, innovatsiyalarga qiziqtirish usullari yoritilgan bo'lib, bu borada mamlakatimizda shiddatli islohotlar amalga oshirilmoqda. Shuningdek yoshlar ilm-fan va innovatsiyalarga oid qabul qilingan bir qator normativ-huquqiy hujjatlar aks ettirilgan. Bugungi fan-texnika rivojlangan bir davrda ham ilm qilish igna bilan quduq qazishdek mashaqqatli ish bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston barcha ta'lim va fan sohalari bo'yicha inson resurslari va iqtidorli yoshlarning soni tobora ortib bormoqda. Ushbu o'sish mamlakatga ushbu yosh shaxslarning ma'naviy va ma'rifiy ishlarni maqsadli rivojlantirish, rag'batlantirish va takomillashtirish orqali mamlakatni yaxshilash uchun ko'p iste'dod va ko'nikmalaridan foydalanish imkoniyatini taqdim etadi. Quyida e'tiborga olish kerak bo'lgan ustuvor yo'nalishlarni ko'rib chiqamiz:

1. Intellektual va kreativ faoliyatni rivojlantirish. Intellektual va kreativ faoliyatning rivojlanishi yosh iste'dod egalariga o'z iste'dod va ko'nikmalarini yanada tarbiyalash va o'stirish imkoniyatini yaratish bilan birga innovatsion g'oyalarni rag'batlantirishni ko'zda tutadi. Yosh iste'dodlar uchun tadqiqot dasturlari, xakatonlar va cho'milish seanslarini tashkil etish ushbu maqsadlarga erishishni ta'minlashga yordam beradi.

2. Tadbirkorlikni rag'batlantirish. Iste'dodli yoshlarni o'zlarining zamonaviy iste'dodlarini erkin tadqiq etishlari va mentorlik dasturlari va tadbirkorlik inkubatsiya markazlarini yaratish orqali gullab-yashnashi bilan biznes-rejalarni osonlik bilan rivojlantirishlari mumkin bo'lgan muhit bilan ta'minlash mahoratli tadbirkorlarning o'sishini rag'batlantirishi mumkin.

3. Xalqaro tadqiqotlar hamkorligini rag'batlantirish. Xorijiy hukumatlar va ilmiy muassasalar bilan hamkorlik aloqalarini qurish yosh iste'dodlarga o'z mahorat setkasini o'rganish va kengaytirish imkoniyatini yaratishda foydalidir. Tadqiqot hamkorligi fikr almashish va boshqa geografik hududlar, metodologiyalar va texnologiyalar haqida yaxshiroq tushunchaga ega bo'lish yo'llarini ta'minlaydi.

4. Stajirovka dasturlari va karyera yarmarkalarini joriy etish: Iqtidorli yoshlar uchun stajirovka dasturlari va martaba yarmarkalarini tashkil etish ularga ishda tajriba orttirish imkoniyatini beradi, ularni o'z kasblarida muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan bilim va texnik ko'nikmalar bilan jihozlaydi.

5. Akademik mukammallik dasturlarini amalga oshirishni kuchaytirish. «Yuksalish» dasturlari yosh iste'dodlar orasida akademik va intellektual o'sishni rag'batlantirish bilan birga sog'lom raqobat muhitini yaratishga qaratilgan.

O'zbekistonda iqtidorli yoshlarning intellektual salohiyatini rivojlantirish mamlakatning turli sohalari, jumladan, fan, texnika, innovatsiya va biznes rivoji uchun juda muhimdir. Bunga erishish uchun davlat yoshlar o'rtasida innovatsiya va ijodkorlikni rag'batlantirish bilan birga

intellektual va ilmiy salohiyatni targ'ib qilishga qaratilgan dastur, siyosat va tashabbuslarni amalga oshirishi lozim. Bunga erishishning ba'zi usullari quyidagilar:

1. Iqtidorli ta'limni qo'llab-quvvatlash: maxsus moslashtirilgan o'quv rejalari va resurslarini taqdim etish orqali iqtidorli va iqtidorli talabalarni qo'llab-quvvatlaydigan va tarbiyalaydigan dasturlarni amalga oshirish.
  2. Ilmiy tadqiqotlarni rag'batlantirish. Yosh iste'dodlar uchun tadqiqot dasturlari, mablag' va mentorlik imkoniyatlarini joriy etish orqali turli fanlar bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni yo'lga qo'yilish.
  3. Kreativ sohani qo'llab-quvvatlash. Iqtidorli yoshlarning ijod sohalarida ishtirok etishlari uchun imkoniyatlar yaratish, ularni moliyaviy va akademik jihatdan qo'llab-quvvatlash.
  4. Innovatsiya markazlari va Start-up Inkubatorlari. Innovatsiya markazlari va inkubatorlarni tashkil etish yoshlarning texnik va tadbirkorlik potentsiallarini tarbiyalashga qaratilgan bo'lib, ular o'z jamoalarida o'zgarishlar olib kelish uchun o'z iste'dodlarini o'z-o'zidan rivojlantirish va rivojlantirish imkonini berdi.
  5. Vositalar va resurslarga kirishni ta'minlash. Kutubxonalar, laboratoriyalar, o'sishni rag'batlantiradigan va ijodkorlik va innovatsiyalarni tarbiyalaydigan onlayn resurslar kabi samarali vositalar bilan ta'minlash.
  6. Xalqaro hamkorlikni yo'lga qo'yish. Madaniyatlararo almashinuvlar uchun imkoniyatlar yaratib beruvchi xalqaro tadqiqotlar va hamkorlikni rag'batlantirish, munosabatlarni qurish va yangi metodologiyalar yoki texnologiyalarni o'rganish imkoniyatini yaratadi.
- Xulosa qilib aytarmizki, O'zbekiston iqtidorli yoshlari uchun intellektual salohiyatni shakllantirish davlat va ilmiy muassasalar o'rtasidagi birgalikdagi sa'y-harakat bo'lishi kerak. Bu sohalarni rag'batlantirish asosli tashabbuslar, ilmiy o'sish va ta'sirli ijodlarga olib keladi. Iqtidorli yoshlarning o'z intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishlari uchun platforma va imkoniyatlar yaratish mamlakat iqtisodiyotining o'sishi va mintaqaning umumiy rivojlanishida asosiy o'nta o'ntalikdir. Hukumat mamlakatni oldinga suradigan yoshlarni qo'llab-quvvatlash uchun zarur resurslar, siyosat va strategiyalarni taqdim etishga rozi bo'lishi kerak. Natijada, iste'dodni individual va jamoaviy ravishda rag'batlantirish, rivojlantirish va takomillashtirish O'zbekistondagi davlat va ilmiy muassasalar oldida jiddiy mas'uliyat yuklaydi. Amaliyot dasturlarini joriy etish, intellektual va ijodiy faoliyatni rag'batlantirish, tadbirkorlikni rag'batlantirish, ilmiy salohiyatli dasturlarni mustahkamlash va xalqaro tadqiqot hamkorligini rag'batlantirishning ustuvor yo'nalishlari o'sishni rag'batlantirish, kreativ izlanishlarni yo'lga qo'yish, mamlakatni barqaror va innovatsion rivojlanish yo'lida ilgari surish uchun asos yaratadi. Ushbu ustuvor yo'nalishlarga sarmoya kiritish va qo'llab-quvvatlash orqali Hukumat O'zbekistonda iqtidorli yoshlarning ma'naviy va ma'rifiy ishlarini rivojlantirish, rag'batlantirish va takomillashtirishni ta'minlashi mumkin.

References:

1. "Milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari", Yoshlar nashriyot uyi Toshkent-2019, 55- bet.
2. Shuxrat Sattorov, "Biz g'alaba qozonamiz", "Bilim va intellektual salohiyat" nashriyoti 2018
3. «SCIENTIFIC PROGRESS» Scientific Journal ISSN: 2181-1601 ///// \\\ Volume: 1, ISSUE: 6 Asadbek Zairov